

DOMSTOLSSTYRELSENS ÅRSBERETNING 2016

INDHOLD

3	BERETNING
4	HØJ TILLID OG HURTIG SAGSBEHANDLING
5	BEFOLKNINGENS TILLID TIL DOMSTOLENE
7	LÆGDOMMERE AFSPEJLER BEFOLKNINGEN MERE OG MERE
8	DIGITALE RETSMØDER ER TIDSBESPARENDE, BILLIGERE OG BEDRE
9	“STRAFFEPOST” GIVER HURTIGERE BEHANDLING AF STRAFFESAGER
10	TESTEN AF CIVILSYSTEMET ER I GANG
12	DIGITALISERING AF DØDSBOSKIFTE
12	VIDEOMØDER FJERNER AFSTANDE
13	NY OG STYRKET IT-ORGANISERING
13	AL FORKYNDELSE SAMLES HOS DOMSTOLENE
14	NYE MULIGHEDER FOR FORENKLET DIGITAL FORKYNDELSE
15	BEDRE BETINGELSER FOR BØRN OG UNGE I RETTERNE
16	FAMILIERETLIGE SAGER
17	SIKKERHED VED DOMSTOLENE
18	AFSLUTNING PÅ EN OMFATTENDE BYGGEOPGAVE
19	TV-DOKUMENTARER OM DOMSTOLENE ER POPULÆRE
20	FOLKEMØDET 2016
21	STORT POTENTIALE I RETS- OG FORLIGSMÆGLING
21	NY PRÆSIDENT VED VESTRE LANDSRET
22	RÅD OG VEJLEDNING OM DIGITAL CHIKANE
23	KONTORPERSONALETS FREMTIDIGE ROLLE OG OPGAVER

Udgivet af Domstolsstyrelsen 2017

Grafisk opsætning: Lund&Mus Grafisk Design Aps

Forsidefoto: Karsten Auerbach maler temaer fra domstolenes tillidskonference i august 2016

Foto: Kristian Brasen

BERETNING

I 2016 modtog de danske byretter 736.404 sager, Sø- og Handelsretten 8.804 sager, landsretterne 11.246 sager og Højesteret 258 sager. Det var samlet ca. 2,5 pct. flere sager end året før. I samme periode havde Tinglysningensretten et fald i antallet af sager.

BYRETTERNE

Byretterne nedbragte sagsbehandlingstiderne i civile sager og konkursboer i 2016, mens sagsbehandlingstiden i straffesager og fogedsager steg marginalt.

LANDSRETTERNE

Landsretterne behandlede flere sager, end de modtog i 2016. Derudover lykkedes det landsretterne at reducere deres sagsbehandlingstider i ankesager. Nu er sagsbehandlingstiden for civile ankesager ca. 13 måneder og for straffeankesager ca. 6 måneder.

HØJESTERET

I 2016 modtog Højesteret 190 civile sager, hvilket er en stabilisering i tilgangen af sager. Sagsbehandlingstiden i civile ankesager blev i 2016 reduceret til 13 måneder. Det er en markant reduktion sammenlignet med tiden før domstolsreformen. Reduktionen hænger sammen med ændringer i sagstilgangen.

SØ- OG HANDELSRETTE

Fra 2015 til 2016 faldt Sø- og Handelsrettens sagsbehandlingstid i civile 1. instanssager fra ca. 25 til ca. 19 måneder. I samme periode steg antallet af skiftesager ved Sø- og Handelsretten markant. Årsagen til den markante stigning i antallet af skiftesager var primært sager om tvangsopløsning af selskaber.

TINGLYSNINGSRETTE

I 2016 modtog Tinglysningensretten 1.689.939 anmeldelser til tinglysning. Det var 18 pct. færre sager end i 2015 – og det laveste antal sager, der er opgjort, siden Domstolsstyrelsen begyndte at opgøre tallene i 2002. Faldet i antallet af sager skyldes primært, at der ikke var så mange låneomlægninger i 2016.

Tallene stammer fra "Nøgletal for domstolene 1.- 4. kvartal 2016", der kortlægger domstolenes sagsflow og sagsbehandlingstider.

HØJ TILLID OG HURTIG SAGSBEHANDLING

Den 11. april 2016 blev EU Kommissionens Justice Scoreboard offentliggjort. Det fremgik heraf, at Danmark har de hurtigste sagsbehandlingstider for civile sager ved retterne i 1. instans. Førstepladsen skyldes særligt domstolenes digitalisering af tinglysningen, der har medført, at 81 pct. af tinglysningssagerne behandles automatisk og har en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på få timer.

Scoreboardet viste også, at Danmark er det land i EU, hvor befolkningen har størst tillid til domstolenes uafhængighed, og at de danske dommeres opfattelse af deres egen grad af uafhængighed også er til en førsteplads. Rapporten bygger på data fra 2015.

At Danmarks Domstole arbejder hurtigt – sammenlignet med andre europæiske lande – blev igen slået fast i en rapport fra Europarådet, der blev offentliggjort den 6. oktober 2016. Denne rapport bygger på tal fra 2014 og den viste, at de relativt flotte sagsbehandlingstider gør sig gældende for både civile sager og straffesager. Ifølge rapporten har Danmark en gennemsnitlig sagsbehandlingstid for straffesager på 47 dage, hvilket er knapt tre gange hurtigere end gennemsnittet på 133 dage for Europarådets 47 medlemslande. De relativt gode sagsbehandlingstider er blandt andet et resultat af en forenklet bødeproces. Rapporten viste også, at det tager gen-

nemsnitligt 177 dage at behandle civile sager i Danmark, mens gennemsnittet for Europarådets medlemslande er 237 dage. Data fra Tinglysningssagen indgår ikke i Europarådets opgørelse.

Selv om de danske sagsbehandlingstider er relativt gode, er der stadig sager, der tager lang tid. Lange sagsbehandlingstider er belastende for de involverede. Derfor vil Danmarks Domstole også i 2017 have fokus på at forkorte sagsbehandlingstiderne – i samarbejde med andre myndigheder på området.

Gennemsnitlig antal dage det tager at behandle en straffesag:

BEFOLKNINGENS TILLID TIL DOMSTOLENE

Danmark er det land i Europa, hvor befolkningen har størst tillid til retsvæsenet. Det viser den ene måling efter den anden. Men hvorfor er det sådan, og kan domstolene gøre noget for at fastholde den høje tillid? Det var emnet for en konference den 30. august 2016, hvor domstolene havde samlet 200 forskere, politikere, advokater, interesseorganisationer og mediefolk til debat.

“Tilliden er fundamentet for domstolenes arbejde og for retsstaten. Derfor er tillid og respekt også nøgleord i domstolenes vision og værdier. Dog er tillid ikke noget, vi kan tage. Det er noget, vi får af andre, hvis vi vel at mærke gør os fortjent til det, men hvordan gør vi det? Vi mangler indsigt i, hvad der bærer tilliden, og hvad der kan få den til at briste,” sagde Domstolsstyrelsens direktør Charlotte Münter, da hun bød velkommen til konferencen.

Der var ingen lette svar, men en masse ny viden og gode råd at hente hos de mange eksperter i debatten.

TILLIDEN ER HØJ OG STABIL

Ifølge konferencens forskere er tilliden til retssystemet stabil. Den er noget, som vi har fået ind med modernismen, og negative enkeltsager nedbryder den ikke. Derfor kan vi, ifølge forskerne, også forvente, at tilliden er stabil, på kort og mellemlang sigt.

RUM FOR FORBEDRING

Domstolenes interessenter i Justitsministeriet, interesseorganisationer og advokatstanden udtrykte generel tilfredshed med domstolenes arbejde for retfærdighed. Men der er punkter, hvor vi kan forbedre os:

Tid er et aspekt i retfærdighed, og sager, som trækker i langdrag, er en belastning for parterne. Desuden er det offentlige i stigende grad part i retssager, hvor den almindelige borger føler sig magtesløs over for systemet. Her er det vigtigt at kommunikere, så borgeren kan forstå det. Vi kan også med fordel se på, hvordan “svage” brugere kan understøttes. Fokus har i mange år været på at sikre den tiltaltes retssikkerhed, men der er behov for at forbedre den forurettedes retsstilling. De er den gruppe, der har mindst tillid til retssystemet. Danskere fra udsatte socialgrupper og ikke-etniske danskere har også lavere tillid til retssystemet end resten af befolkningen.

KLART SPROG I DOMME OG DOMSRESUMEER

Medier og domstole har fælles interesse i at formidle korrekt viden til befolkningen. Men ind imellem kan det være svært for journalisterne at finde og forstå dommenes præmisser. Konferencens mediefolk bad om hurtigere og mere uddybende domsresumeer, der er til at forstå.

Efter mediernes opfattelse lukker retterne alt for ofte dørene for pressen. Desuden er det et problem, at en stor del af det, befolkningen skal vide om retspleje og retssikkerhed, afgøres i råd og nævn, som medierne ikke har adgang til.

UDEN TILLID INGEN RETSSTAT

Politikerne fastslog, at uden tillid kan vi ikke fastholde retsstaten. Men de fastslog også, at de har ret og pligt til at debattere domstolenes afgørelser og indretning. Det er en del af demokratiets grundvilkår, og det undergraver ikke tilliden, tværtimod. Folketinget vedtager lovene, og domstolene skal dømme efter dem. Er der problemer, må lovene ændres.

MINDRE KNIRKERI VIL GAVNE TILLIDEN

Efter konferencen havde Domstolsstyrelsens bestyrelsesformand, højsteretsdommer Jens Peter Christensen, en kronik i Jyllands-Posten. Her skrev han, at dommerne må finde sig i, at deres domme ikke er hævet over offentlig kritik og debat. Men han skrev også, at det ville være godt, hvis politikerne satte sig ordentligt ind i de afgørelser, de vælger at kritisere. "Det ville være godt for tilliden til domstolene – og til politikerne – hvis der var mindre 'knirkeri'. Men heldigvis er det jo også sådan, at så længe det knirker, så holder det", sluttede Jens Peter Christensen.

LÆGDOMMERE AFSPEJLER BEFOLKNINGEN MERE OG MERE

Justitsministeriets Forskningskontor offentliggjorde den 15. december 2015 en rapport, som viser, at lægdommerenes repræsentativitet på flere områder har forbedret sig over årene. Nu er der eksempelvis en repræsentativ kønsfordeling. Undersøgelsen viser også, at aldersfordelingen blandt lægdommerne i højere grad end tidligere afspejler befolkningen som helhed. Den ældre del af befolkningen er dog fortsat overrepræsenteret. Der er også kommet flere lægdommere med anden etnisk baggrund

end dansk. For de lægdommere, der er udpeget fra 2016, er antallet af personer med anden etnisk herkomst end dansk 84 pct. af det antal, der kunne forventes ud fra befolkningens sammensætning. Andelen er vokset år for år. De udpegede lægdommere har siden 1996 haft længere uddannelser og højere socioøkonomisk status end befolkningen som helhed.

DIGITALE RETSMØDER ER TIDS- BESPARENDE, BILLIGERE OG BEDRE

Siden 2014 har domstolene haft fokus på at gennemføre flere retsmøder med digital bevisførelse og med digitalt sagsmateriale på pc eller tablets. I 2016 resulterede indsatsen i, at domstolene, Rigspolitiet og Rigsadvokaten indgik en samarbejdsaftale om at gennemføre flere digitale hovedforhandlinger i straffesager. Derudover blev et koncept for digitale retsmøder testet ved retterne i Sønderborg og Esbjerg. "Tidsbesparende, billigere og bedre" lyder den korte evaluering fra forsvarerne, anklagemyndigheden, politiet og de to retter.

NY PRAKSIS

Der er blevet indgået en central samarbejdsaftale om digitale straffesager mellem Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten og Rigspolitiet. Aftalen omfatter nævningsager, røverisager, voldssager, sædelighedssager mod mindreårige, børnepornosager samt større sager om økonomisk kriminalitet. Det betyder, at omtrent 4.000 sager kan afvikles digitalt hvert år.

Et digitalt retsmøde indebærer, at sagens akter er blevet fremsendt digitalt, og at parterne og retten anvender digitale sagsakter under hovedforhandlingen i retten. Dokumenter, billeder, film, lydfiler mv. kan så fremvises på AV-udstyr i retslokalet. Nogle af resultaterne af flere digitale retsmøder er færre udgifter til porto, mindre tid og ressourcer brugt på kopiering samt sparet tid i retten med

at bladde i sagerne. Derudover giver digitaliseringen også mulighed for at visualisere komplicerede forklaringer og hændelsesforløb til gavn for blandt andet nævninge og domsmænd, der får lettere ved at udfylde deres rolle.

Samarbejdsaftalen indeholder beskrivelser af, hvilke sagstyper aftalen omfatter, hvilket udstyr der er til rådighed i retterne, hvordan sagens materiale skal udformes og afleveres samt konkrete formuleringer af opgaver og roller, så den enkelte myndighed bedre kan planlægge og have tillid til, at digitale retsmøder forløber som aftalt.

IMPLEMENTERING OG EVALUERING

Aftalen blev implementeret for byretternes store sager den 1. maj 2016. For de øvrige omfattede sager forventes det, at aftalen træder i kraft den 1. maj 2017. Samarbejdsaftalen skal evalueres hvert halve år, så erfaringer kan indarbejdes, og samarbejdet løbende kan optimeres. I forbindelse med den første evaluering skal det blandt andet vurderes, om landsretterne også skal omfattes af aftalen.

“STRAFFEPOST” GIVER HURTIGERE BEHANDLING AF STRAFFESAGER

Siden 2014 har domstolene i samarbejde med Rigspolitiet og Kriminalforsorgen arbejdet med udvikling af et nyt system til mere sikker udveksling og udvidet genbrug af oplysninger mellem myndighederne. Systemet, der ved domstolene har fået navnet Straffepost, blev taget i brug i alle byretter den 17. august 2016.

Medarbejderne i byretterne har taget godt imod Straffepost. Sammenlignet med det tidligere system er der en række forbedringer, der letter arbejdet. Særligt søgefunktionerne fremhæves gang på gang, men også den lettere overførsel af dokumenter til dokumentarkivet og tabletlageret, den forbedrede mulighed

for træk af statistik og overskueligheden i Straffepost bliver nævnt.

Rigspolitiet, Kriminalforsorgen og domstolene har arbejdet sammen om projektet, som har givet de tre myndigheder et opdateret indblik i hinandens arbejdsgange og samarbejde omkring straffesagerne. Disse erfaringer har stor værdi i det fremtidige myndighedssamarbejde om systemer på straffeområdet. Den digitale udveksling af oplysninger peger ind i fremtiden, og myndighedernes systemer er gjort klar til at kunne understøtte endnu flere arbejdsgange digitalt.

TESTEN AF CIVILSYSTEMET ER I GANG

I oktober gennemførte domstolene en af de største ændringer i retsplejen i mange år, da vi påbegyndte testen af sagsportalen minretssag.dk. På minretssag.dk kan borgere og virksomheder kan anlægge og følge behandlingen af civile sager ved retten. Digitaliseringen af civile sager medfører store forandringer både internt i domstolene og eksternt for sagens parter.

TO SIDER AF SAMME SAG

Det nye system er på den ene side et sagsbehandlingssystem til retterne, der skal gøre domstolene i stand til at behandle sager digitalt fra start til slut i alle retter. På den anden side er systemet, minretssag.dk, en ny selvbetjeningsportal til advokater og andre brugere af domstolene, hvor oplysninger og dokumenter i civile sager udveksles via minretssag.dk. Herudover er der som led i projektet udviklet et modul til betaling af retsafgifter og et tekstbibliotek til retterne med opdaterede, standardiserede tekster til afgørelser og meddelelser.

Alle arbejdsgange – fra retten modtager en sag, til dommen offentliggøres – er fundamentalt anderledes end før digitaliseringen. Og forandringen berører ikke kun medarbejderne, men i særdeleshed også advokater og andre professionelle brugere.

FORDELE FOR RETTENS BRUGERE

Digitaliseringen af civile sager giver flere fordele for retternes brugere. På minretssag.dk får alle sagens parter let adgang til og overblik over status på sagen. Alle dokumenter er tilgængelige, og man kan hurtigt udveksle dokumenter og informationer om sagen via portalen.

For professionelle brugere og myndigheder er digitaliseringen af civile sager en oplagt mulighed for at skabe bedre og mere smidige arbejdsprocesser. Digitaliseringen betyder større tilgængelighed til sagens status, frister, afgørelser og appel, hvilket skaber gennemsigtighed og overblik i sagsforløbet.

Desuden vil automatiseringen af simple procestrin såsom udeblivelsesdomme, frister, rykkere mv. forkorte sagsbehandlingstiderne til gavn for sagens parter og samfundet.

TEST AF SYSTEMET

Domstolsstyrelsen – og samarbejdspartnerne bag systemet – har gjort sig store anstrengelser for at designe projektet, systemet og de nye arbejdsgange, så det kommer til at fungere i hverdagen. Men det kan i sagens natur være svært at ramme rigtigt første gang, når et lovstyret og traditionsrigt område – med mange interessenter og med forskellige typer af retssager – skal digitaliseres. Derfor blev systemet i første omgang

rullet ud som en test ved Retten i Horsens og Vestre Landsret i efteråret 2016. Testfasen giver mulighed for at tilpasse det nye it-system, de nye arbejdsgange,

undervisning og informationsmaterialer, inden forandringen forventes realiseret i resten af landet i 2017.

Vejledninger

- › Om digital behandling af civile sager
- › Spørgsmål og svar – FAQ
- › Om retlighedsstyring via Nets

Aktuelt

4. oktober

Minretssag.dk er nu i pilotdrift for sager, der anlægges ved Retten i Horsens og udvalgte sager ved Vestre Landsret. Vi afprøver minretssag.dk i den stand systemet er pt, finder fejl og mangler samt justerer arbejdsgange. Hvis du som bruger oplever fejl i systemet, bedes du oplyse Domstolsstyrelsen om fejlen via kontaktformular på domstol.dk. Her på forsiden opdaterer vi løbende et overblik over de væsentligste fejl:

Fejl og mangler på minretssag.dk

Kontakt

Supporttelefon:
22 10 23 05

Telefontid:
Mandag til torsdag: 8-18
Fredag: 8-16

- › Kontakt retten
- › Find ret

Hjælp

- › Retsafgiftsberegner
- › FAQ
- › Driftsinfo

Om Danmarks Domstoles sagsportal

- › www.domstol.dk
- › Cookiepolitik
- › Other languages

DIGITALISERING AF DØDSBOSKIFTE

Domstolene har i 2016 gennemført en delvis digitalisering af dødsbosager i skifteretterne. Det betyder, at retternes system til skifte af dødsboer nu automatisk trækker oplysninger fra andre myndigheder, når en person dør. For eksempel sker oprettelse af en ny dødsbosag nu ved hjælp af data fra Kirkeministeriet og dataudtræk fra CPR, Personbogen mv. Tidligere skulle medarbejderne ved skifteretterne indtaste oplysninger fra begravelsesmyndighederne og selv indhente oplysningerne hos de andre myndigheder.

Den delvise digitalisering af dødsboskifte var i pilotafprøvning i skifteretterne ved Retten i Roskilde og Retten på Bornholm i starten af 2016, inden de øvrige retter fik adgang til løsningen i april. I midten af juni blev skifteretterne bedt om at evaluere projektet. Evalueringen viste, at medarbejderne synes, at digitaliseringen har tilføjet nogle gode og tidsbesparende funktioner til dødsbosystemet, som letter deres daglige arbejde og mindsker risikoen for fejl i sagerne.

VIDEOMØDER FJERNER AFSTANDE

Video3 har nu været i drift i godt to år og er generelt blevet godt modtaget. Videomøder giver nye muligheder, sparer tid og øger effektiviteten på flere måder. I 2016 blev der iværksat en forsøgsordning med videomøder i fogedsager ved bitingstederne i Kalundborg og Slagelse, hvor der er installeret videoudstyr på henholdsvis den lokale politistation og kommunekontoret. Fogeden sidder nu i retslokalet på hovedtingstedet, og

skyldner møder i lokalet på bitingstedet. Rekvirenten kan enten møde telefonisk eller personligt.

Forsøget er indtil videre blevet godt modtaget. Domstolsstyrelsen forventer at gennemføre en evaluering af ordningen i løbet af 2017.

NY OG STYRKET IT-ORGANISERING

Gennem det seneste 1 ½ år har domstolene arbejdet med at få etableret en ny og styrket it-organisation med faste roller og opgaver. Formålet var at understøtte en optimal udnyttelse af domstolenes digitale løsninger. Samtidig har retternes it-nøglepersoner fået løftet de kompetencer, som understøtter deres nye roller og opgaver. Resultatet er, at retterne er langt i arbejdet med den fælles ramme-model for it-organisering, og at retterne i dag er bedre klædt på til at modtage, understøtte og ikke mindst fastholde brugen af de digitale løsninger. Det viser en undersøgelse blandt retternes

ansatte, som blev gennemført i efteråret 2016. Undersøgelsen viser også, at medarbejderne har taget godt imod den nye it-organisering. 95 pct. mener, at den nye organisering er velfungerende. Og 88 pct. vurderer, at deres lokale ret tager flere initiativer til at bruge domstolenes it-systemer, end de gjorde før. Undersøgelsen viser dog også, at der fortsat er mulighed for forbedringer. Det er derfor vigtigt, at ledelsen i de enkelte retter også fremover fastholder sit fokus på implementeringen af den nye it-organisering.

AL FORKYNDELSE SAMLES HOS DOMSTOLENE

Hidtil har politiet forkyndt i ca. 21.000 domsmands- og nævningesager om året. Fra 1. marts 2017 overtog domstolene opgaven. Dermed samles hele forkyndelsesopgaven i straffesager hos domstolene.

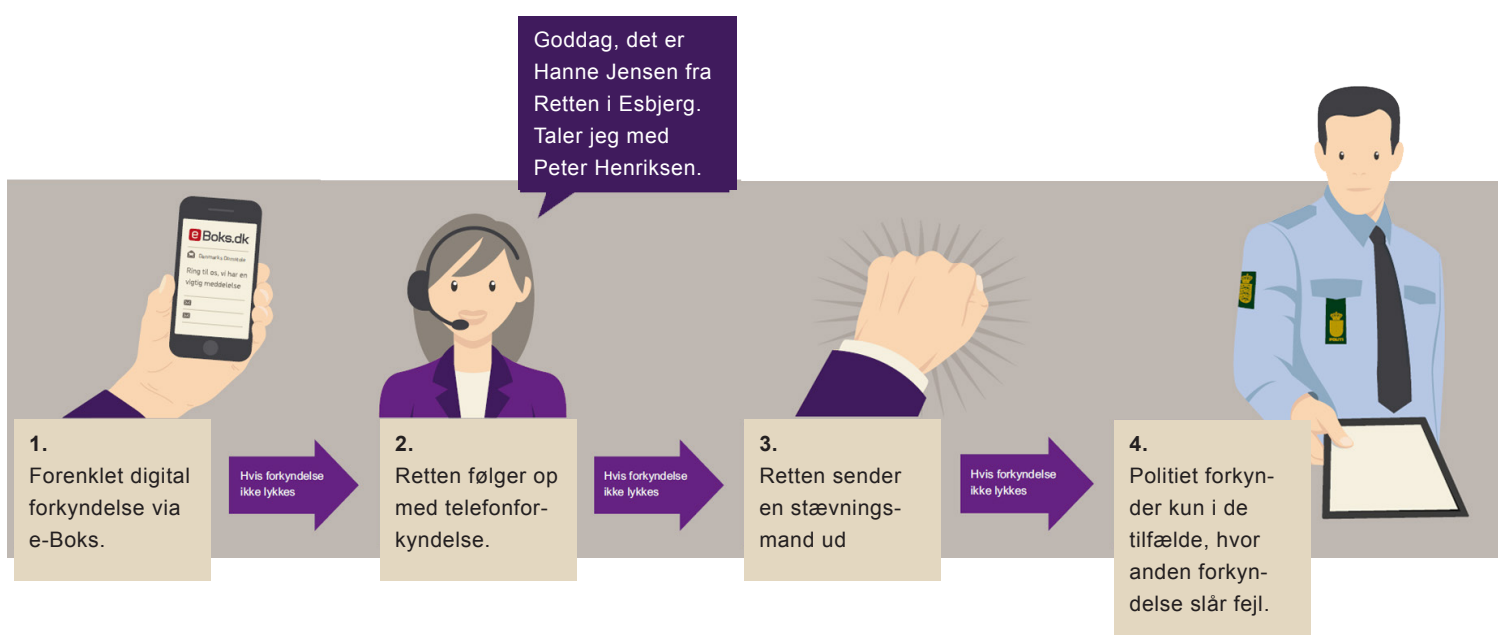
Manglende forkyndelse er hyppigt årsag til, at straffesager må udsættes og trækker ud. Ved at samle opgaven hos retterne kan forkyndelserne håndteres mere

effektivt, og sagsbehandlingstiden kan forkortes til glæde for hele det danske samfund. Samtidig vil det frigøre hårdt tiltrængte ressourcer hos politiet. Det var baggrunden for, at justitsministeren i 2016 besluttede at samle forkyndelsen hos domstolene.

NYE MULIGHEDER FOR FORENKLET DIGITAL FORKYNDELSE

I 2016 blev det besluttet, at domstolene fremover skal bruge 'forenklet digital forkyndelse', hvor forkyndelsen sendes til borgerens digitale postkasse og anses for modtaget, så snart borgeren har åbnet den. Den forenklede digitale forkyndelse forudsætter dog en it-udvikling hos både e-Boks og domstolene selv, og det er endnu uklart, hvornår systemerne kan være på plads, men det tilstræbes at ske samtidig med overtagelsen af forkyndelsesopgaven i straffesagerne.

Hvis borgerne ikke åbner den digitale forkyndelse, får de – efter en mailpåmindelse – en opringning fra retten. I de tilfælde, hvor borgeren ikke åbner sin digitale post eller svarer på telefonopkald fra retten, vil beskeden fortsat blive forkyndt fysisk af en stævningsmand eller politiet. Domstolene forventer, at det vil ske i ca. 5 pct. af sagerne.

BEDRE BETINGELSER FOR BØRN OG UNGE I RETTERNE

Det kan være en voldsom oplevelse for de børn og unge, der skal afgive forklaring i en familiesag – eller møder i en retssag som vidner, forurettede eller tiltalte. Derfor har Danmarks Domstole gennem de seneste år haft særligt fokus på at støtte børn og unge, der møder i retten.

Resultatet er, at barnet og den unge er bedre forberedt og har større viden om, hvad der skal ske forud for selve retssagen. Der er blandt andet produceret en informationsfilm til de unge, der skal i retten, og mange bliver nu videoafhørt eller afhørt i særlige rum med en børnesagkyndig.

AFHØRING AF BØRN

Børn under 15 behøver ikke længere at møde i retten, når de skal vidne i straffesager. De kan i stedet afgive forklaring via video, som optages i et af landets børnehuse.

I forældreansvarssager deltager børn i samtaler i et særligt lokale, og der medvirker børnesagkyndige.

VIDEN SKABER STØRRE TRYGHED

Hvad skal der ske, hvordan ser der ud i en retssal, hvordan bliver der talt, og hvem er med? Sådan spørger mange unge, når de skal i retten. Derfor lancerede domstolene i foråret 2016 en kort film, der beskriver processer, talemå-

der, og hvem der er hvem i en retssag. I filmen møder vi også en række unge, der selv har deltaget i en retssag.

Baggrunden for filmen var en undersøgelse fra Børnerådet og Rigshospitalet, som havde interviewet en række unge, der havde vidnet i straffesager. Undersøgelsen viste blandt andet, at de unge vidner savnede information om retssystemet og den retssag, som de skulle vidne i. Undersøgelsen viste også, at den manglende information skabte ekstra usikkerhed i en situation, hvor de unge i forvejen var pressede.

Filmene henvender sig derfor primært til unge over 15, der er indkaldt som vidne i en straffesag. Der er også produceret en kortere film til unge, der er tiltalt for noget strafbart.

I april 2016 blev filmen 'Når du skal i retten' lagt på YouTube, og Domstolsstyrelsen kontaktede en række af de organisationer, der arbejder med børn og unge, for at få deres hjælp til at udbrede de unges kendskab til filmen. De professionelle aktører har taget godt imod filmene, som blandt andet er udbredt via Børns Vilkår, politiet og børnehuse. Ved udgangen af 2016 var filmene blevet vist 5.600 gange på YouTube. Derudover har blandt andet SSP vist filmene på en lang række skoler og gymnasier.

FAMILIERETLIGE SAGER

I dag involverer familiesager ofte flere myndigheder. Statsforvaltningen, Ankestyrelsen, domstolene og også kommunale myndigheder kan være inddraget i samme sag. Det kan føre til, at familierne mister overblikket eller selv skal stykke en løsning sammen ved at gå til flere myndigheder. Det kan også betyde, at familierne skal afgive samme forklaring flere steder. Og det kan have den konsekvens, at sagerne trækker i langdrag. Resultatet er en unødigt hård belastning for familierne.

I 2016 har Danmarks Domstole på den baggrund deltaget i en arbejdsgruppe

under Børne- og Socialministeriet, der skal afgive et oplæg til en fremtidig struktur for behandling af familiesagerne.

NYT FAMILIERETLIGT NETVÆRK SKAL SIKRE STØRRE ENSARTETHED

I 2016 blev der – sideløbende med udvalgsarbejdet – nedsat et familieretligt netværk, der skal udveksle erfaringer mv. samt skabe større ensartethed i behandlingen af sagerne. Netværket består af dommere fra alle landets byretter, landsretterne samt Højesteret.

SIKKERHED VED DOMSTOLENE

I 2016 blev den midlertidige ordning med fast adgangskontrol i fem byretter forlænget til udgangen af 2017. Samtidig blev det besluttet at gennemføre en risikovurdering af den bygningsmæssige sikkerhed i landets retter.

Domstolsstyrelsen er nu i gang med planlægning af risikovurderingen. Formålet er at tilvejebringe et tilfredsstillende beslutningsgrundlag for, om den midlertidige ordning med fast adgangskontrol eventuelt skal fortsætte og udbredes til flere retter, eller om den skal erstattes eller suppleres med andre sikkerhedsinitiativer. Retterne er meget forskellige, både hvad angår bygningerne, beliggenhed og sagssammensætning. Nogle retter vil måske have brug for adgangskontrol eller yderligere videoovervågning. Og andre steder kan det være, at løsningen er en sikkerhedsvagt, der er vant til at få øje på problemer og god til at tale med folk.

Ordnningen med fast adgangskontrol er finansieret af domstolenes opsparring, og beløber sig til ca. 11 mio. kr. årligt.

AFSLUTNING PÅ EN OMFATTENDE BYGGEOPGAVE

Med indvielsen af Retten i Aarhus og Retten i Svendborg i sommeren 2016 har Danmarks Domstole nået en milepæl. Nu har alle landets 24 retskredse fået mere velfungerende retsbygninger. Dog mangler Retten i Aarhus at overtage det tidligere Erhvervsarkiv, der blandt andet skal anvendes til fogedretten og skifteretten.

Da domstolsreformen trådte i kraft i 2007, blev 82 retskredse samlet til 24, og den enkelte retskreds fik dermed et større opland. Samtidig skulle byretterne som noget nyt blandt andet behandle nævningsager, og det betød, at der skulle etableres nævningeretssale i alle

byretter. Siden har Domstolsstyrelsen i samarbejde med Bygningsstyrelsen og de enkelte retter arbejdet på at skabe mere velfungerende retsbygninger i landets 24 byretskredse. Der har blandt andet været fokus på at øge sikkerheden og at få lokalerne til at fungere bedre for både personale, advokater, tiltalte og vidner.

I de kommende år skal Østre Landsret have en ny bygning, og der skal bygges en sikret retssal ved Vestre Fængsel.

TV-DOKUMENTARER OM DOMSTOLENE ER POPULÆRE

I foråret 2016 kunne seerne komme med fogeden på arbejde i dokumentarserien “Fogeden Kommer” på TV2. Serien var en stor seersucces, og produktionsselskabet bag serien er nu i gang med en ny sæson. Og fogederne er ikke de eneste i retterne, der har mediernes interesse. Den 12. maj 2016 fik justitsvæsenet besøg af 100 kamerahold, der optog i hele landet. Resultatet blev tv-serien “Holder lov og orden”, der kørte på TV2 gennem efteråret, og også var en succes hos seerne.

Med serier som “Fogeden kommer” og “Holder lov og orden” får domstolene mulighed for at nå en stor gruppe af mennesker, som ikke ellers er i kontakt med retterne. Dokumentarserierne giver dem et mere nuanceret indblik i retternes arbejde. På den måde understøtter serierne domstolens mål om åbenhed og tidssvarende kommunikation. Desuden er programmerne med til at understøtte den tillid til domstolene, der er så afgørende for domstolene som den 3. statsmagt.

FOLKEMØDET 2016

I 2016 deltog Danmarks Domstole i Folkemødet for 5. år i træk. Aktuelle dilemmaer blev sat til debat – og retternes medarbejdere stod klar til at svare på spørgsmål fra folkemødedeltagerne.

Hvor meget skal der til for at dømmes for voldtægt? Hvad gør du, hvis testamentet giver alt til naboen? Hvor skal barnet bo, når mor og far bliver skilt? Er det menneskesmugling at køre asylansøgere over grænsen? Er han serieiværksætter eller konkursrytter? Og hvornår bør mægling

erstatte en retssag? Det var temaerne for debatterne i 2016 – og de var populære blandt deltagerne på Folkemødet.

For Danmarks Domstole er Folkemødet en enestående mulighed for at møde borgere, beslutningstagere og andre interesserede til en åben debat om de dilemmaer, som er en del af domstolernes hverdag. Ønsket om åbenhed og fokus på folkeoplysning er baggrunden for, at Danmarks Domstole har besluttet at være med på Folkemødet igen i 2017.

STORT POTENTIALIALE I RETS- OG FORLIGSMÆGLING

Rets- og forligsmægling kan nedbringe parternes udgifter, og også for domstolene er disse løsninger ofte mindre ressourcekrævende end en sag, hvor der afsiges dom. Øget brug af mægling kan derfor være med til at nedbringe den generelle sagsbehandlingstid i civile sager ved domstolene. Det var baggrunden for, at domstolene havde rets- og forligsmægling som fokusområde i 2015 og i første halvdel af 2016. Fokusområdet skulle styrke kendskabet til rets- og forligsmægling, give større ensartethed i processen forud for en mægling og sikre, at flere sager bliver mæglet fremover. De vigtigste resultater blev:

- Alle retter har nu en ambassadør for rets- og forligsmægling.
- Der er temadage om rets- og forligsmægling ved alle retter.
- Domstolsjurister kan tage et kursus i forligsmægling.
- Der er en treårig efteruddannelsesplan for retsmæglere.

Der er også produceret en række film og andre materialer, der kan bruges til folkeoplysning om muligheden for retsmægling. De lanceres med en kampagne i foråret 2017.

NY PRÆSIDENT VED VESTRE LANDSRET

Den 1. august 2016 tiltrådte Helle Bertung stillingen som præsident for Vestre Landsret. Helle Bertung blev i 2006 udnævnt til stillingen som byretspræsident i Viborg. Fra 2014-2016 var hun leder af et projekt om videndeling ved Danmarks Domstole. Inden hun blev byretspræ-

sident, var hun landsdommer i Vestre Landsret i en årrække. Helle Bertung er født i 1955. Hun er den første kvinde i Danmark, der er blevet præsident for en landsret.

RÅD OG VEJLEDNING OM DIGITAL CHIKANE

Domstolene skal være en tryk arbejdsplads. Men der er desværre medarbejdere ved retterne, der oplever chikane på nettet. Derfor udarbejdede domstolens sikkerhedsorganisation i 2016 en vejledning om forebyggelse og håndtering af digital chikane. Vejledningen skal give

ledere og medarbejdere ved Danmarks Domstole det fornødne grundlag for hurtigt og effektivt at håndtere digital chikane og sikre et godt psykisk arbejdsmiljø. Det fremgår også, hvornår digital chikane er strafbart, og hvordan det anmeldes til politiet.

KONTORPERSONALETS FREMTIDIGE ROLLE OG OPGAVER

Kontorpersonalets opgaver har ændret sig gennem årene, og de ændrer sig fortsat. Men hvad bliver fremtidens opgaver, hvilke kompetencer kræver det at løse dem, og hvordan bruger domstolene personalet bedst? Det er nogle af de spørgsmål, der blev behandlet i rapporten "Kontorpersonalets fremtidige rolle og opgaver ved retterne", som blev offentliggjort i august 2016. Rapporten konkluderer, at der også fremover vil være mange kvalificerede opgaver for dygtige kontoransatte.

Digitaliseringen vil få en meget stor betydning for de fremtidige opgaver. Den stiller nye krav, men giver i høj grad også nye muligheder for dem, der har eller får de rigtige kompetencer. Der vil også være nye opgaver med it generelt, og arbejdsgruppen bag rapporten vurderer,

at rollen som it-nøgleperson kan blive en egentlig karrierevej for dygtige medarbejdere med de rigtige kompetencer.

Digitaliseringen vil også ændre opgaven med vejledning og information til brugerne. Det giver mulighed for nye opgaver til dygtige kontoransatte med interesse og flair for at yde en aktiv, differentieret vejledning og service. Mange kontoransatte har i dag en rolle som fagspecialist, hvor de selvstændigt behandler fagligt krævende sager. Den rolle bliver også central fremover.

Arbejdsgruppen peger på, at man i endnu højere grad kan sikre sammenhængende arbejdsgange og fleksibilitet i opgaveløsningen ved at lade dygtige kontoransatte udføre endnu flere opgaver, end de gør i dag.

DANMARKS DOMSTOLE

– FOR RET OG RETFÆRDIGHED

DOMSTOLSSTYRELSEN

Store Kongensgade 1-3
1264 København K